

TS. Phạm Thị Thùy (Chủ biên)
TS. Nguyễn Thị Lan Anh

BÁO CÁO TÀI CHÍNH

PHÂN TÍCH - DỰ BÁO VÀ ĐỊNH GIÁ

(Phần báo cáo tài chính và dự báo tài chính)

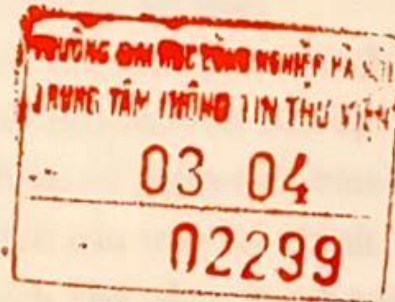
NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC KINH TẾ QUỐC DÂN
2018

TS. PHẠM THỊ THỦY (Chủ biên)
TS. NGUYỄN THỊ LAN ANH

BÁO CÁO TÀI CHÍNH

PHÂN TÍCH - DỰ BÁO & ĐỊNH GIÁ

(Tái bản lần 3, có sửa đổi bổ sung)

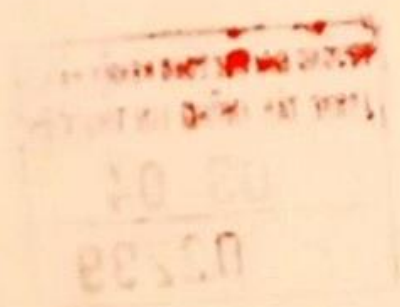

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC KINH TẾ QUỐC DÂN
2018

BẢO CẢO TẠI CHỖ

PHÂN TÍCH - ĐIỀU BẢO & ĐIỀU CHỈNH

(Tài liệu này là tài liệu nội bộ)

Thông tin bản quyền

Copyright © 2018. Bản quyền thuộc về tác giả Phạm Thị Thùy và Nguyễn Thị Lan Anh.

Việc sao chép, tái bản cuốn sách này dưới mọi hình thức (bản in hay bản điện tử) đều phải được chấp thuận bằng văn bản của tác giả.

Liên hệ tác giả

phamthithuy3010@gmail.com

nguyenlananh1182@gmail.com

LỜI GIỚI THIỆU

Mục tiêu của cuốn sách

Cuốn sách “BÁO CÁO TÀI CHÍNH - Phân tích, Dự báo & Định giá” nhằm giúp bạn đọc nhận diện thông tin trong mối quan hệ với các yếu tố ảnh hưởng tới chất lượng của thông trình bày trên báo cáo tài chính. Cuốn sách cũng trang bị cho bạn đọc các phương pháp và kỹ năng phân tích tình hình tài chính với cơ sở dữ liệu là hệ thống báo cáo tài chính của doanh nghiệp trước khi ra quyết định kinh doanh. Bên cạnh đó, cuốn sách còn giúp bạn đọc căn cứ vào hệ thống báo cáo tài chính của các kỳ đã qua để phân tích triển vọng của doanh nghiệp thông qua việc dự báo tài chính cho các kỳ tương lai và xác định giá trị của doanh nghiệp.

Kết cấu cuốn sách

Cuốn sách được chia thành 11 chương.

Chương 1 Giới thiệu về hệ thống báo cáo tài chính

Chương 2 Bảng cân đối kế toán

Chương 3 Báo cáo kết quả kinh doanh

Chương 4 Báo cáo lưu chuyển tiền tệ

Chương 5 Giới thiệu về phân tích báo cáo tài chính

Chương 6 Phân tích cấu trúc tài chính

Chương 7 Phân tích khả năng thanh toán

Chương 8 Phân tích hiệu quả kinh doanh

Chương 9 Phân tích các chủ đề đặc biệt

Chương 10 Dự báo tài chính

Chương 11 Định giá doanh nghiệp

Nội dung mỗi chương đều được minh họa bằng các ví dụ cụ thể và sinh động với phần lớn là các tình huống thực tế của các công ty cổ phần niêm yết trên Thị trường chứng khoán Việt Nam, nhằm giúp bạn đọc nhanh chóng nắm bắt được kiến thức và có thể áp dụng dễ dàng kiến thức đó trong thực tiễn.

Mục “Thực tế và Suy ngẫm” bao gồm các câu chuyện thực tiễn

liên quan tới chủ đề từng chương nhằm giúp bạn đọc có những kết nối giữa lý thuyết và thực tiễn, trải nghiệm sự tự đánh giá của bản thân về các vấn đề thực tiễn.

Kết thúc mỗi chương đều có các câu hỏi và bài tập nhằm giúp bạn đọc hệ thống hóa kiến thức, thực hành việc tìm hiểu nội dung báo cáo tài chính và phân tích báo cáo tài chính. Các bài tập được thiết kế từ đơn giản đến phức tạp, bao gồm cả các tình huống hư cấu và các tình huống thực tế.

Mục “**Tra cứu thuật ngữ**” và “**Tra cứu doanh nghiệp**” ở cuối cuốn sách giúp bạn đọc tra cứu nhanh các thuật ngữ và các doanh nghiệp được đề cập tới trong cuốn sách.

Đối tượng sử dụng cuốn sách

Cuốn sách này là tài liệu học tập hữu ích đối với sinh viên các ngành Kế toán, Kiểm toán, Tài chính, Ngân hàng và Quản trị kinh doanh. Cuốn sách đồng thời là tài liệu tham khảo cho giảng viên giảng dạy các môn học về phân tích báo cáo tài chính và quản trị tài chính doanh nghiệp.

Cuốn sách này cũng cần thiết đối với các chuyên viên tín dụng, quản lý rủi ro của các ngân hàng thương mại, các chuyên viên phân tích của các công ty chứng khoán, cũng như các chuyên viên tài chính, kế toán trong các doanh nghiệp.

Trang web của cuốn sách

Bạn đọc có thể truy cập địa chỉ

<https://baocaotaichinhtextbook.wordpress.com> để download bộ slides được thiết kế dành riêng cho cuốn sách.

Trang web cũng mở chuyên mục “Góp ý của bạn đọc” đón nhận những góp ý quý báu của bạn đọc để cuốn sách được hoàn thiện hơn.

LỜI CẢM ƠN

Các tác giả xin chân thành cảm ơn:

- Các đồng nghiệp tại Viện Kế toán - Kiểm toán, Trường Đại học Kinh tế Quốc dân đã chia sẻ kiến thức và thông tin trong quá trình biên soạn cuốn sách.
- Các cán bộ của Nhà xuất bản Đại học Kinh tế Quốc dân đã trực tiếp tham gia vào quá trình xuất bản cuốn sách, tạo điều kiện để cuốn sách nhanh chóng đến tay bạn đọc.
- Gia đình và bạn bè đã động viên tinh thần và tạo điều kiện thuận lợi cho các tác giả dành thời gian và lòng nhiệt huyết để cuốn sách được ra mắt bạn đọc.
- Các bạn sinh viên yêu thích chủ đề báo cáo tài chính và phân tích báo cáo tài chính đã là nguồn động lực trực tiếp để các tác giả hiện thực hóa cuốn sách.

VỀ CÁC TÁC GIẢ

Tác giả Phạm Thị Thủy

Tác giả Phạm Thị Thủy là giảng viên Viện Kế toán - Kiểm toán, Trường Đại học Kinh tế Quốc dân. Các lĩnh vực chuyên sâu của tác giả là phân tích báo cáo tài chính và kế toán quản trị. Tác giả tham gia thiết kế khóa học và trực tiếp giảng dạy về phân tích báo cáo tài chính cho sinh viên đại học, học viên cao học của Trường Đại học Kinh tế Quốc dân, các khóa đào tạo và bồi dưỡng kiến thức phân tích tài chính khách hàng dành cho cán bộ tín dụng của các ngân hàng thương mại, các chuyên đề báo cáo tài chính và phân tích báo cáo tài chính dành cho kế toán trưởng doanh nghiệp, các khóa bồi dưỡng kiến thức quản trị tài chính dành cho nhà quản lý. Các khóa đào tạo này đã giúp tác giả đã tích lũy và học hỏi được nhiều kinh nghiệm về lĩnh vực báo cáo tài chính và phân tích báo cáo tài chính.

Tác giả Phạm Thị Thủy tốt nghiệp Trường Đại học Kinh tế Quốc dân năm 1994, Thạc sĩ Quản trị kinh doanh Trường Đại học tổng hợp Boise (Hoa Kỳ) năm 1999 và Tiến sĩ kinh tế Trường Đại học Kinh tế Quốc dân năm 2007. Tác giả có nhiều bài viết đăng trên Tạp chí Kinh tế và Phát triển, Tạp chí Kế toán và Kiểm toán.

Tác giả Phạm Thị Thủy là chủ biên và trực tiếp biên soạn các chương 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11.

Tác giả Nguyễn Thị Lan Anh

Tác giả Nguyễn Thị Lan Anh là giảng viên Viện Kế toán - Kiểm toán, Trường Đại học Kinh tế Quốc dân. Các lĩnh vực chuyên sâu của tác giả là kiểm toán tài chính và kế toán tài chính. Tác giả tham gia thiết kế khóa học và trực tiếp giảng dạy về kiểm toán tài chính và kế toán tài chính cho sinh viên đại học của Trường Đại học Kinh tế Quốc

dân, các khóa đào tạo và bồi dưỡng kiến thức về kiểm toán tài chính và kế toán tài chính dành cho kế toán trưởng doanh nghiệp. Tác giả đã từng là trợ lý kiểm toán viên tại Công ty TNHH Kiểm toán và Định giá Việt Nam. Sự trải nghiệm này đã giúp tác giả có được những góc nhìn khác nhau về báo cáo tài chính doanh nghiệp.

Tác giả Nguyễn Thị Lan Anh tốt nghiệp Trường Đại học Kinh tế Quốc dân năm 2004, thạc sĩ kinh tế Trường Đại học Kinh tế Quốc dân năm 2009, tiến sĩ kinh tế Trường Đại học Kinh tế Quốc dân năm 2018. Tác giả có nhiều bài viết đăng trên Tạp chí Kiểm toán, Tạp chí Nghiên cứu khoa học Kiểm toán và Tạp chí Kế toán và Kiểm toán.

Tác giả Nguyễn Thị Lan Anh biên soạn Chương 1 và Chương 3.

MỤC LỤC

Lời giới thiệu.....	III
Lời cảm ơn	V
Về các tác giả	VII
Chương 1. GIỚI THIỆU VỀ HỆ THỐNG BÁO CÁO TÀI CHÍNH....	1
1.1. MỤC ĐÍCH VÀ YÊU CẦU CỦA CHẤT LƯỢNG THÔNG TIN TRÊN BÁO CÁO TÀI CHÍNH	1
1.1.1. Mục đích của báo cáo tài chính	1
1.1.2. Yêu cầu chất lượng của thông tin trên báo cáo tài chính.....	3
1.2. CÁC THÀNH PHẦN CỦA HỆ THỐNG BÁO CÁO TÀI CHÍNH	9
1.2.1. Bảng cân đối kế toán	9
1.2.2. Báo cáo kết quả kinh doanh.....	11
1.2.3. Báo cáo lưu chuyển tiền tệ	13
1.2.4. Thuyết minh báo cáo tài chính	16
1.2.5. Báo cáo kiểm toán	17
1.3. ẢNH HƯỞNG CỦA CÁC NHÀ QUẢN TRỊ DOANH NGHIỆP TỚI BÁO CÁO TÀI CHÍNH	19
1.4. BÁO CÁO TÀI CHÍNH TRONG MÔI TRƯỜNG KINH DOANH TOÀN CẦU	21
Tóm tắt	23
Câu hỏi và bài tập.....	24
Chương 2. BẢNG CÂN ĐỐI KẾ TOÁN.....	27
2.1. Ý NGHĨA CỦA BẢNG CÂN ĐỐI KẾ TOÁN	27
2.2. CÁC KHÁI NIỆM, GIẢ ĐỊNH VÀ NGUYÊN TẮC KẾ TOÁN LIÊN QUAN	29
2.2.1. Nguyên tắc giá phí.....	29
2.2.2. Giả định hoạt động liên tục.....	31
2.2.3. Khái niệm thực thể kế toán.....	32

2.3. THÔNG TIN TRÌNH BÀY TRÊN BẢNG CÂN ĐỐI	
KẾ TOÁN.....	33
2.3.1. Tài sản.....	33
2.3.2. Nợ phải trả.....	41
2.3.3. Vốn chủ sở hữu.....	44
Tóm tắt.....	46
Câu hỏi và bài tập.....	49
Chương 3. BÁO CÁO KẾT QUẢ KINH DOANH.....	55
3.1. Ý NGHĨA CỦA BÁO CÁO KẾT QUẢ KINH DOANH.....	55
3.2. CÁC KHÁI NIỆM, GIẢ ĐỊNH VÀ NGUYÊN TẮC KẾ	
TOÁN LIÊN QUAN.....	56
3.2.1. Nguyên tắc ghi nhận doanh thu.....	57
3.2.2. Nguyên tắc phù hợp.....	58
3.2.3. Giả định kỳ kế toán.....	60
3.3. THÔNG TIN TRÌNH BÀY TRÊN BÁO CÁO KẾT	
QUẢ KINH DOANH.....	61
3.3.1. Phần hoạt động kinh doanh.....	62
3.3.2. Phần hoạt động khác.....	69
3.3.3. Chi phí thuế thu nhập doanh nghiệp.....	70
3.3.4. Lợi nhuận sau thuế thu nhập doanh nghiệp và lãi trên	
cổ phiếu.....	72
3.4. ẢNH HƯỞNG CỦA THAY ĐỔI CHÍNH SÁCH KẾ	
TOÁN TỚI BÁO CÁO KẾT QUẢ KINH DOANH.....	73
Tóm tắt.....	77
Câu hỏi và bài tập.....	78
Chương 4. BÁO CÁO LƯU CHUYỂN TIỀN TỆ.....	83
4.1. Ý NGHĨA CỦA BÁO CÁO LƯU CHUYỂN TIỀN TỆ.....	83
4.2. THÔNG TIN TRÌNH BÀY TRÊN BÁO CÁO LƯU	
CHUYỂN TIỀN TỆ.....	85
4.2.1. Lưu chuyển tiền từ hoạt động kinh doanh.....	86
4.2.2. Lưu chuyển tiền từ hoạt động đầu tư.....	88
4.2.3. Lưu chuyển tiền từ hoạt động tài chính.....	90

4.3. BÁO CÁO LƯU CHUYÊN TIỀN TỆ VÀ CHU KỲ SÓNG CỦA DOANH NGHIỆP	92
4.4. PHƯƠNG PHÁP LẬP BÁO CÁO LƯU CHUYÊN TIỀN TỆ	94
4.4.1. Phương pháp trực tiếp.....	95
4.4.2. Phương pháp gián tiếp	95
Tóm tắt	106
Câu hỏi và bài tập.....	109
Chương 5. GIỚI THIỆU VỀ PHÂN TÍCH BÁO CÁO TÀI CHÍNH.....	115
5.1. Ý NGHĨA CỦA PHÂN TÍCH BÁO CÁO TÀI CHÍNH	115
5.2. CƠ SỞ DỮ LIỆU PHÂN TÍCH BÁO CÁO TÀI CHÍNH....	116
5.2.1. Hệ thống báo cáo tài chính	116
5.2.2. Các tài liệu khác	117
5.3. NỘI DUNG PHÂN TÍCH BÁO CÁO TÀI CHÍNH.....	119
5.3.1. Phân tích cơ bản.....	119
5.3.2. Phân tích các chủ đề đặc biệt.....	120
5.3.3. Phân tích triển vọng.....	121
5.4. PHƯƠNG PHÁP PHÂN TÍCH BÁO CÁO TÀI CHÍNH ...	122
5.4.1. Phương pháp so sánh	122
5.4.2. Phương pháp loại trừ	128
5.4.3. Phương pháp chiết khấu dòng tiền	129
5.5. QUY TRÌNH PHÂN TÍCH BÁO CÁO TÀI CHÍNH.....	131
Tóm tắt	137
Phụ lục 5.1. Giá trị hiện tại của 1 đồng	138
Phụ lục 5.2. Giá trị hiện tại của 1 đồng trả hàng kỳ	138
Câu hỏi và bài tập.....	139
Chương 6. PHÂN TÍCH CẤU TRÚC TÀI CHÍNH	143
6.1. Ý NGHĨA CỦA PHÂN TÍCH CẤU TRÚC TÀI CHÍNH ...	143
6.2. PHÂN TÍCH CƠ CẤU NGUỒN VỐN.....	145
6.2.1. Các nhân tố ảnh hưởng tới cơ cấu nguồn vốn	146
6.2.2. Phương pháp và chỉ tiêu phân tích	148

6.2.3. Ví dụ minh họa	150
6.3. PHÂN TÍCH MÔI LIÊN HỆ GIỮA HUY ĐỘNG VÀ SỬ DỤNG VỐN.....	153
6.3.1. Phân tích cơ cấu tài sản	153
6.3.2. Phân tích tình hình bảo đảm vốn cho hoạt động kinh doanh ...	159
Tóm tắt	167
Câu hỏi và bài tập.....	167
Chương 7. PHÂN TÍCH KHẢ NĂNG THANH TOÁN.....	175
7.1. Ý NGHĨA CỦA PHÂN TÍCH KHẢ NĂNG THANH TOÁN ...	175
7.2. PHÂN TÍCH KHẢ NĂNG THANH TOÁN NGẮN HẠN	176
7.2.1. Phân tích tình cân đối giữa tài sản ngắn hạn và nợ ngắn hạn.....	177
7.2.2. Phân tích khả năng tạo tiền.....	182
7.2.3. Phân tích chu kỳ vận động của vốn	185
7.3. PHÂN TÍCH KHẢ NĂNG THANH TOÁN DÀI HẠN.....	192
7.3.1. Phân tích khả năng thanh toán gốc vay nợ dài hạn.....	193
7.3.2. Phân tích khả năng thanh toán lãi vay	195
Tóm tắt	198
Câu hỏi và bài tập.....	199
Chương 8. PHÂN TÍCH HIỆU QUẢ KINH DOANH	209
8.1. Ý NGHĨA CỦA PHÂN TÍCH HIỆU QUẢ KINH DOANH...	209
8.2. PHÂN TÍCH KHÁI QUÁT HIỆU QUẢ KINH DOANH	210
8.2.1. Phân tích hiệu quả kinh doanh chung.....	210
8.2.2. Phân tích hiệu quả kinh doanh bộ phận.....	218
8.3. PHÂN TÍCH HIỆU QUẢ SỬ DỤNG TÀI SẢN	223
8.3.1. Phân tích hiệu quả sử dụng tài sản hoạt động.....	224
8.3.2. Phân tích hiệu quả sử dụng tài sản cố định.....	226
8.3.3. Phân tích hiệu quả sử dụng tài sản ngắn hạn	227
8.4. PHÂN TÍCH HIỆU QUẢ SỬ DỤNG VỐN ĐẦU TƯ.....	231
8.4.1. Phân tích hiệu quả sử dụng vốn chủ sở hữu	231
8.4.2. Phân tích hiệu quả sử dụng tổng vốn đầu tư.....	235
Tóm tắt	238

Câu hỏi và bài tập.....	239
Chương 9. PHÂN TÍCH CÁC CHỦ ĐỀ ĐẶC BIỆT.....	245
9.1. PHÂN TÍCH BÁO CÁO TÀI CHÍNH DƯỚI GÓC ĐỘ NHÀ ĐẦU TƯ TRÊN THỊ TRƯỜNG CHỨNG KHOÁN.....	245
9.1.1. Ý nghĩa của phân tích.....	245
9.1.2. Các chỉ tiêu sử dụng.....	246
9.2. PHÂN TÍCH PHÁT HIỆN DẤU HIỆU KHỦNG HOẢNG TÀI CHÍNH VÀ PHÁ SẢN.....	252
9.2.1. Ý nghĩa của phân tích.....	252
9.2.2. Phương pháp phân tích phát hiện dấu hiệu khủng hoảng tài chính.....	254
Tóm tắt.....	266
Câu hỏi và bài tập.....	266
Chương 10. DỰ BÁO TÀI CHÍNH.....	271
10.1. Ý NGHĨA CỦA DỰ BÁO TÀI CHÍNH.....	271
10.2. CÁC PHƯƠNG PHÁP DỰ BÁO TÀI CHÍNH.....	272
10.2.1. Phương pháp dự báo trên cơ sở kế hoạch hoạt động chi tiết của doanh nghiệp.....	272
10.2.2. Phương pháp dự báo theo tỉ lệ phần trăm trên doanh thu.....	273
10.3. QUY TRÌNH DỰ BÁO TÀI CHÍNH.....	274
10.3.1. Bước 1 - Xác định tỉ lệ tăng trưởng doanh thu.....	274
10.3.2. Bước 2 - Xác định các chỉ tiêu biến đổi theo doanh thu....	277
10.3.3. Bước 3 - Dự báo báo cáo kết quả kinh doanh.....	280
10.3.4. Bước 4 - Dự báo bảng cân đối kế toán và xác định nhu cầu vốn bổ sung.....	281
10.3.5. Bước 5 - Điều chỉnh dự báo.....	283
10.3.6. Bước 6 - Dự báo báo cáo lưu chuyển tiền tệ.....	286
10.4. DỰ BÁO TÀI CHÍNH TRONG ĐIỀU KIỆN KHÔNG CHẮC CHẮN.....	288
Tóm tắt.....	289
Câu hỏi và bài tập.....	290

Chương 11. ĐỊNH GIÁ DOANH NGHIỆP	297
11.1. Ý NGHĨA CỦA ĐỊNH GIÁ DOANH NGHIỆP	297
11.2. ĐỊNH GIÁ DOANH NGHIỆP THEO PHƯƠNG PHÁP CHIẾT KHẤU DÒNG TIỀN	300
11.2.1. Xác định dòng tiền tự do trong tương lai của doanh nghiệp	300
11.2.2. Xác định chi phí vốn bình quân.....	301
11.2.3. Chiết khấu dòng tiền tự do trong tương lai về giá trị hiện tại	303
11.2.4. Ví dụ minh họa	305
11.3. ĐỊNH GIÁ DOANH NGHIỆP THEO PHƯƠNG PHÁP CHIẾT KHẤU DÒNG LỢI NHUẬN THẶNG DƯ	307
11.3.1. Cơ sở của phương pháp	307
11.3.2. Ví dụ minh họa	308
11.4. ĐỊNH GIÁ DOANH NGHIỆP TRÊN CƠ SỞ SO SÁNH GIÁ THỊ TRƯỜNG CỦA CÁC DOANH NGHIỆP TƯƠNG ĐỒNG.....	310
11.4.1. Cơ sở của phương pháp	310
11.4.2. Ví dụ minh họa	312
11.5. ĐỊNH GIÁ DOANH NGHIỆP THEO CÁC PHƯƠNG PHÁP KHÁC.....	314
11.5.1. Phương pháp dựa vào bảng cân đối kế toán	314
11.5.2. Phương pháp dựa vào kết quả kiểm kê và đánh giá lại tài sản	315
Tóm tắt	316
Phụ lục chương.....	317
Câu hỏi và bài tập.....	322
PHỤ LỤC	327
TÀI LIỆU THAM KHẢO	393
TRA CỨU THUẬT NGỮ	395
TRA CỨU DOANH NGHIỆP	399